

EDINOST

Glasiló Slovenskega političnega društva za Primorsko

»V edinosti je moč.«

»EDINOST« izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vse leto je 6 gl., za polu leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnice, reklamacije in inserate prejema Opravištvu, via Torrente, »Nova tiskarna«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uradništvu »via Torrente« »Nova Tipografija« vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznani in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

C. k. glavarstvo Trst.

I.

Nekam čuden se bode dozdeval, posebno gospodom od tržaškega magistrata uže naslov našega današnjega članka; toda čudno ne bi bilo nič, ampak je uže silno potrebno, da vlada misli na to, da odstrani enostransko in strankarsko ravnanje tam, kder bi morala vladati vsaj na videz pravica in nepristranost.

Vsaj na videz smo rekli, in smo hoteli s tem pokazati, da je mogoče, da politična strast zapelje človeka, korporacijo, zastop ali urad tako daleč, da niti več ne skriva očevidne krivice in pristranosti. In tako je pri nas v Trstu.

Kedaj se je še slišalo, da je kaka oblastnija prepovedala: da se poje cesarska himna, razvije slovenska zastava v čisto slovenske vasi, neté po 1000 letnej navadi kresi predvečer sv. Ivana; kde se godi, da je kedo bil iz službe izpuščen, ker se je v gostilni izrazil, da se njemu dopada oni kandidat, kateri se je dopadal tudi vladi samej, da je kedo dobil eksekucijo zaradi davkov, ker je agitiral za Avstriji zvestega kandidata itd. itd. ?!

Kaj tacega se ne vidi in ne sliši daleč po svetu in ljudje, kateri niso videli, da se res kaj tacega godi, ne bi mogli niti verjeti, da je to, kar pišemo, resnica. In vendar smo vse to doživeli v zadnjem času pri tržaškem magistratu, kateremu so izročeni

vsii posli, katere opravljajo drugod c. kr. glavarstva. Ako pa je kde to naravno za pravično in nepristransko vršilo politične uprave, gotovo je to nevarno tukaj pri nas, kder ukazuje neka svojat teroristov. Ali to stanje postaje vsak dan neznosnejše in vreča je tako polna, da mora počiti, čeprav bi jo nekateri vladni organi še vedno s konopom povezavali in krpali. No, kakor se sliši, začelo se je po mnogih čudnih dogodkih posebno od leta 1882. sem v merodajnih krogih resno misliti na to, kako odstraniti terorizem lahonske svojati in kako uvesti v Trstu take razmere, katere je želeti v interesu države in prve avstrijske luke, in katere bi bile primerne načelom enakopravnosti ter bi zajezile vsako državi protivno tendenco.

Kakor znano so v Avstriji nekateri magistrati, kateri imajo poleg mestne uprave še takozvani izročeni delokrog, zadevne mestne oblastnije ne opravljajo le strogo občinskih zadev, temuč njim je vlada izročila tudi vsa ona poslovanja, katera drugod opravljajo c. k. glavarstva, kakor so: policija, izterjevanje davkov, obrtniške in trgovske zadeve, šolstvo okraja, zakonske in mejkonfesijonalne zadeve i. t. d.

Glede na ta obširen delokrog je postala oblast tržaškega magistrata velikanska, in je v županu tržaškem združena taka avktoriteta in moč, da se s tako ne more ponášati niti dunajski župan. A naj bi bilo vse to, ko bi se to godilo na Dunaju, kder

se ne sme dvomiti o zvestobi do naše država, in kder politična strast še daleč ni tako zaslepila autonomnih organov kakor tukaj; v Trstu pa je samouprava prouzočila neko ošabnost vladajoče stranke, katera je postala uprav neznosna ne le manjšini, temuč tudi vladinim organom, in celo sodnijam, katere imajo z vsakim dnevom več tožeb, prouzočenih po enostranskih naredbah magistratnih organov.

Mi smo rekli, vladajoča stranka in ne večina, in za to imamo svoj uzrok. Uprav velika avtonomija je dala na razpolaganje omenjenej stranki vse polno uradnikov in služabnikov; pri magistratu, v šolah, v užitninskem uradu, potem v plinarni itd. štejejo na stotine ljudi, ki vsi poleg svoje službe opravljajo tudi posel političnih agentov in ker ti agentje imajo vsak dan opravila s trgovci, obrtniki, delalci itd. naravno je, da skušajo izvrševati nek upliv na večino tržaškega prebivalstva, katero je v srcu sicer vedno dobro avstrijsko in trobi v rog lahonskih rogoviležev le zato, ker jim ti prete k malu, da jih bodo preganjali, v poslu sekirali, ali pa jim občajajo protekcije, službe itd., kakor smo videli pri zadnje volitvi, ko si je vsak magistratov hlapec zdrzeval svobodnim posestnikom, obrtnikom in drugim davkoplačalcem pretiti se svojo nemilostjo, ako ne bodo volili moža, kateri je bil po volji Iredenti.

Vse to je neznosno in demoralizuje strašno, kajti ljudstvo neha verovati v avktoriteto postave in v ne-

pristranost in poštenost organov, kateri so postavljeni, da izvršavajo postavo, kakor je to mestni magistrat, ki naravno največ od vseh oblastnij občuje sè strankami v mestu in okolici.

Kakor smo rekli, vse to je pre-dobro znano v viših krogih, in prav zato se je na Dunaji nekda uže lansko leto, ali letos zopet in z večjo ozbiljnostjo začelo ventilirati prašanje, ako ne bi bilo za državo in redno upravo boljše, ako bi se nekaterim magistratom odvzelo njim po vladi izročeno področje glavarstev in bi se v takih mestih osnovala posebna glavarstva, kakor uže obstojé v Gorici, Pulji in drugih mestih.

To se toliko ložeje zgodi, ker takozvano izročeno področje se ne nanaša na naravno srenjsko avtonomijo, ampak je prav za prav vladno področje, katero pa je zadnja iz oportunitete izročila nekaterim večim mestnim srenjam. Potreba, da se izročeno področje zopet izroči vladinim organom, pa se je najbolj ekletantno pokazala v Trstu, kder je postala uže conditio postavné, pravilne in mirne uprave.

Ako pa vlada res izvrši to svojo nakano, potem so Lahonstvu prerezane glavne žile, po katerih je dobivalo najboljšo krv in v Trstu bi se k malu vse spremenilo ter gotovo obrnoló na boljše, kakor dokažemo v drugem članku.

PODLISTEK.

Narodne pripovedke.

Iz Spodnje Štirске.

XVIII.

Enkrat so bili trije brate, sinovi nekega zelo starega očeta, kateri pa je bil siromašnega stanu. Nekda jim pravi oče: Sedaj ste dorasli, idite si svet skušavat, in služiti si kruha. Hodijo po svetu več mesecev; starša brata pa sta mlajšega pisano gledala in črtila; potujoč po svetu prehodijo velike hribe, doline in propade. Tam najdejo več konj na paši na hribskih livadah; globoko v jami vidijo konja bakrene barve velike muke trpečega. Smili se mi ta konj, pravi mlajši brat svojima bratom, da ne more iz te jame priti. Pojdem in ga izvlečem, če mi bo mogoče; starši brata pa pravi: Ti si bedak, pusti ga, konj te brsne in dušo izdahneš. On stoji poleg jame, gleda, kake smrtne težave obdavajo konja, kateri se valja po jami in ne more iz nje; stopi on k njemu in ga vleče za ušesa vun tako močno in varno, da se konj časoma po konci postavi. Z medlim glasom se mu konj lepo zahvali; cela dva dni sem ležal v jami brez vsake pomoči in hrane; ves opikan in krvav od sitnih muh in obadov, ker si me otel pogube, zato bom vselej pri tebi, kadar se spomniš na me, tako mu konj pravi.

Grede dalje po dolini, pot je bila strma in polzka, obložena s kamni tako, da so le s težavo mogli dalje. Grede nekaj časa, najdejo drugega konja srebrne barve, kateri je bil v prav enakej stiski, kakor prvi; ležal je v globokej a ozkej jami, da si ni mogel sam pomagati.

Zopet se smili najmlajšemu bratu in je tudi tega otel pogube, z veliko težavo

ga je izvlekel, konj se mu zahvali in reče: Kadar koli se spomniš name, ali me boš potreboval, vselej bom pri tebi. Malo dalje grede, zopet najdejo tretjega konja, zlate barve, kateri je bil pa v še hujših mukah, tudi tega hoče oteiti najmlajši brat, če bo mogel. On, kateremu je bilo ime Andrej, gre v jamo, ki je bila strašno nevarna in globoka.

Veliko si je prizadel, predno je izvlekel in izvodil konja na livado, pot mu je tekel z obraza, ker starša brata mu nista hotela pomagati. Tudi ta konj se mu zahvali in mu zagotovi, če ga bo kdaj potreboval, da mu če tudi on pomoči.

Hodijo še nekaj tednov po svetu, naposled pa se vrnejo domu, ker so se naveličali po svetu klatiti. Kadar pa dojdejo domu k očetu, praša jih oče najprej, kako se jim je po svetu godilo; vsi od prvega do zadnega povedo dogodke svojega popotovanja, kaj so videli in slišali.

Tudi oče jim pove neko dogodbo, katera se je prav ta čas vršila: Je neki grof, kateri ima jako zalo in krasno hčerko, dal jo je postaviti na visoko trdnjavo ali park, izdal pa to povelje: Kdor z svojim konjem čez to trdnjavo skoči in vzame hčerki lavorov venec, kateri bo v desnej roki držala, dobi njo za ženo.

Ko jim oče to razloži, reče najmlajši brat, da hoče grofovo povelje, naj bo kar hoče, izpolniti; starša brata pa pravita: Da, ti uže, ti — to izvršiš, saj nisi o tem izurjen, da bi to mogel izvršiti. — On pa jima pravi: Poznata vidva mene? — Jaz sem Andrej! ki me za bebca imata — pa znam več, nego vidva; — »Ti uže, ti« — Ča mogočni in bogati grofovski sinovi tega ne morejo izvršiti, kaj boš ti siromak to mogel, oni so vajeni, ti pa ne? — Naj bo kar hoče, skusiti vendar morem; in zdaj mu brata ne branita več, ampak gresta z njim, vsak z svojim konjem, a mlajši brezi njega. Posmehujeta se mu, da peš gre, in pravita, da bo moral peš preskočiti »park«, na katerem bo stala grofova hčerka.

Pridejo tja in izvedo, da še ni nikdo bil tako srečen, da bi preskočil »park«, da si tudi so bili prejšnji dan zlahni, imenitega stana mladi plemiči, celo knezov sinovi. Tudi ta dan je bilo zopet napovedano, da pride ob določenej uri njegova hčerka z lavorovim vencem na park. Zbralo se je tedaj kakor prejšnji dan veliko ljudstva, nekateri le iz radovednosti. Prile ura, katera je bila jezdecem odločena, hčerka stopi na park, drži venec v desnej roki ter se ljubko smehlja; drug za drugim dirjajo na čilih konjih, ali nobeden ne more preskočiti tega parka. Vsi spoteni in oprášeni se vračajo; tudi Andrejeva brata nista imela vspeha in se misli ta vrnoti domov.

Zdaj pa pravi brat Andrej: Vidim, da nista nič opravila, zdaj pa skusim jaz. Spomni se konja, katerega je otel groznil muk, i ki je bil bakrene barve, in takoj je bil pri njem; on ga zajaše, malo spodbode in hajdi čez »park« srečno skoči, vzame spotoma venec, in tako hitro odjaše, da ga ni bilo mogoče doteči.

Grof želi znati, kdo bi to bil, dá zopet povelje, da bo prihodnji dan spet dirka za njegovo hčer; da bo zopet prav na tistem mestu držala venec v roki. Tudi sedaj pride Andrej peš; nikomu se ni posrečilo čez ogrado skočiti; Andrej od strani gleda prizor in ko vidi, da nobeden nema vspeha, spomni se na drugega konja, ki ga je otel, in ki je bil srebrne barve. Kakor bi iz zemlje bil prišel, tako hitro je bil konj pri njem; on skoči na njega ter pravi: skusim; pridirja iz daljave, skoči čez »park« in vzame venec, potem pa kakor prvi dan zdirja dalje, da ga ne vidi nikdo več.

Zdaj pa grof reče: Jutri bo zadnji dan, kdor bo srečen, da dobi venec iz lavora, kateri bo zopet, i to zadnjikrat držala moja hči, postane moj zet in dobi grad, kateri je moja last. Ako pa nobeden ne more tega storiti, dobi moja hčer oni,

ki je uže dvakrat izvršil moj ukaz, pa vselej odšel, da ni znati kam.

Prvo moje povelje je bilo le: da kdor enkrat čez »park« skoči in vzame venec, dobi za ženo moja hčer; pa ker se noče odkriti oni vitez, ki je dvakrat moje povelje spolnil, in vselej zdirjal, dobi jo oni, ki jutri preskoči »park«, če pa ne, mora se polskati oni viteški jezdec.

Napoči omenjeni dan; hčer stopi ob določenej uri na »park« v krasnej opravi, da se je lesketalo okoli nje, rumeni njeni lasje so bili s traki razne barve okrašeni, smehlajoči nje obraz podoben angečku, prijazno vablivo njeno oko; vse to je nemalo viteške mladeniče. V rokah drži venec iz lavora, naš Andrej vse to vidi in sliši, teško čaka danes ure. Ura pride in naš Andrej danes prvi skoči čez »park« z vencem v rokah. K temu mu je pomogel konj zlate barve, katerega je otel tudi pogube, ker o hipu, ko se je nanj spomnil, bil je pri njem.

Tudi sedaj, ko je izpolnil uže tretjikat grofovo zapoved, hitro odjaše, da ga ni bilo moči doteči. Grof pa reče: Tisti, kateri je dobil venec uže tretjikat, naj se mu razodene in k njemu pride. Res pride Andrej tretji dan k grofu, prinese seboj tri lavorove venec, katere je skokoma vzel hčerki tega grofa. Grof zagleda tega človeka, ni se mu prav prikupil, ker je bil v prostej, a vendar čednej obleki; mislil je, da dobi njegovo hčer kak knez, ali vsaj plemenitaš; pa ker ni hotel svoje besede prelomiti, da mu hčer. — A tudi ona se ni branila njega, rada ga je vzela za svojega moža.

Kratka leta sta skupaj živela, mej seboj zadovoljna in ljubila sta se. Stari grof pa ni imel prave ljubezni do svojega zeta in zato je zoper njega spletke delal.

Andreja to močno užali, reče nekega dne svojej ženi grofiji: Vidim, da ne morem živeti poleg tvojeja očeta grofa, draga moja žena, zato, varuj te Bog! jaz pojdem po svetu, ostani mi zvesta. — Žena

Politični pregled.

Notranje dežele.

O *shodu našega cesarja z ruskim* se poroča iz zanesljivega vira, da se snideta v drugej polovici meseca septembra, a ni še določeno, v katerem kraju.

Naš cesar pojde te dni v Inomost, kder bo na strelišči veliko streljanje, da se ga tudi on udeleži. Na cesarjeve želje pa pojde v petek tja tudi ministerski načelnik, grof Taaffe, kder bode cesarja čakal, potem pa ostane tam, dokler bo cesar v Inomostu.

Grofica Meran je večeraj v 82 letu svojega življenja v Gradcu umrla.

Vnanje dežele.

Srbski metropolit Teodorij je naznanil rumunskemu metropolitu in rumunskaj sinodi, da je bil povišan na sedež vrhovnega vladike. Rumunski metropolit in sinoda sta mu odgovorila, pozdravila ga in pristavila, da ga pripoznavata za glavarja avtocefalne cerkve na Srbskem.

Mej Nemčijo in Francosko se ne more potolažiti staro sovraštvo. Francoski časnik «Temps» priporoča, naj se konjica pomnoži na vshodnej meji. «Nordd. Allg. Zt.» pa se temu upira ter naglašja, da je nemška politika miroljubna, kar popolnoma ugaja potrebam nemškega ljudstva, ali ona naglašja tudi, da nekateri francoski državnik in višji častniki vedno ščujejo zoper Nemčijo. Časnik «Temps» je, kakor zadnjič Cassagnac, trdil, da je vojna v Vogezih neizogibljiva in da vojna mora biti cilj vsake francoske politike. Iz tega pa je razvidno, da prizadevanje Nemčije za politiko sprave s Francosko, doslej ni imela sreče ter ni našla vzajemnosti; pri tem takem se Nemčija ne more iznebiti skrbi, da Francoska čaka le ugodne prilike, da sama, ali združena z drugimi, napade Nemčijo. Ker so čestitelpnosti odprte duri in vrata, ker se s tem delajo težave miroljubnej vladj, zato se je bati, da Francozi ne polagajo večje vrednosti na mir z Nemčijo, nego v katerem koli času zadnjih 200 let. — Vse to je pač resnično i noben politikar ne dvomi, da se Francozi i Nemci prej ali slej z največjo srditostjo zgrabijo. Zdej temu čas ni ugoden, a časi se mené, maščevalna misel v Francosih pa se ne premeni, ko pride ugoden čas, vstane tudi vojna mej Nemčijo in Francijo.

V grškej poslanskej zbornici mora biti prav prijetno. Zadnjič je bila na dnevnem redu predrugačba užitnine na vino. Pri razpravi pa so se zbesedili, pitali se s pijanci i na vse zadnje začeli pretepati.

V angleškej spodnjaj zbornici je 1. t. m. Bourke naznanil, da se vlada posvečuje, kako bi se Kasala otela, več o tem pa zdaj ne more povedati, ker ne bi koristno bilo, kreditov pa vlada v tem za-

sedanji ne bo zahtevala. Dogovorj glede egiptovskega zajma so bili uspešni; nemška, avstrijska in italijanska vlada so dovolile, da zajem predlože državnim zborom v potrjenje in se ujemajo s tem, da se zajem takoj izda. Druge velevlasti so temu sklepu pristopile.

O avfganskem prašanji imamo te le vesti; Angleška vlada je sklenolo napraviti utrjen tabor v pišinskej dolini. General Macgregor pojde v Kveto, da mesto za tabor določi. — Salisbury je 30. julija dobil poslanico od Thorntona o zulfikarskem prašanji. «Morningpost» poroča, da je Giers Thorntonu zagotovil, da je car izrekel, da je nagla rešitev avfganskega mejnega prašanja silno potrebna za ohranitev svetovnega miru, kateri mu je prav tako na srečo, kakor drugim velevlastim.

Zadnja poročila trde, da se utrjeni tabor v pišinskej dolini ne napravi zaradi tega, ker so se dogovorj mej Angleško in Rusko poostrili, ampak zato, da se avfganske meje utrdé. — Počil je tudi glas, da so se Rusi in Avfgani blizu Meručaka zopet sprijeli, to vest je prinesel «Standard»; ali angleškej vladi do 3. t. m. ni bilo še nič znano o tem dogodku. pa tudi ruska vlada do tega dne o spopadu ni dobila nobenega poročila, zato ta vest utegne biti neresnična.

Iz Kahira se poroča, da so trije Arabci prišli iz Berbera v Korosko z vestjo, da je Osman Digma mrtev. Malo verjetno.

Boerci se zopet gibljejo. «Independence Belge» je 1. t. m. razglasila protest na čelnika nove boerske republike na evropske velevlasti in vlado severnih ameriškanskih držav zoper angleško zaseganje na zatok Santa Lucia. Načelnik naglašja, da se je zatok odstopil novej republiki, katera ga je vzela v posest ter napravila tam svobodno, vsem narodom odprto luko. Ta zadeva utegne pripraviti angleško vlado v veliko zadržego, ker Boerci gotovo prostovoljno ne odstopijo Angležem omejenega zatoka, boersko orožje pa so še le nedavno skusili v svojo zgubo i nečast.

DOPISI.

Trst, 2. avgusta. — (Izv. dopis). — (Vročina — Kde je ostalo 10.000 gold. — Cikorjaško in kmetijsko — Omika — Morje — V Benetkah — Odlikovanje delalcev — Židje — Magistratek — Glavarstvo). Vročje je, in Mathieu de la Drôme utegne s svojim prorokovanjem skoro prav imeti; le neviht nas Bog varuj, posebno toče, ta naj se rajše vsiplje v morje, a vino-građe naj pusti, ker ti, posebno v Istri, še precj lepo kažejo; v okolici pa le okolo sv. Križa, mej tem ko drugod ne bo niti za botrinje zadosti.

No, pa podpora za okoličane, po toči poškodovane, kde je pa tista ostala? ali je župan, ki se je postavil na čelo nekega

jemu in žene, žena je žalovala, pa vendar v grehe zabredla. — Nje oče grof jo je nagovarjal, naj se uda nekemu plemenitašu, in — udala se je.

Mož tvoj! rekel je grof, davno je uže mrtev, črvi so ga uže snedli. Ona pa vendar tega ni verovala svojemu očetu, da bi bil nje mož Andrej uže pokopan — spomni se besede, ki jo je dala svojemu možu. Napoti se iskat svojega moža, — gre po poti na desno roko, kakor jej je mož pred leti rekel; potuje nekoliko dni v hudej vročini. Sede pod lipovo senco, stoletno drevo, ki je svoje široke veje razprostiral daleč na okrog. Tam malo zadremlje in si počije; zdaj pride tudi nje mož Andrej pod to lipovo drevo, da se malo oddahne.

Od daleč ga uže ugleda žena in — vidi, kako črn je korakal proti njej. — milo se jej stori pri srcu, ker v hipu ga je spoznala. Solze jej zalijo oči — pade na kolena — in trepetaj kakor šiba ob vodi.

Oh moj mož, dragi Andrej, odpusti mi pregrehe — katere sem storila, moji oče me je k temu napeljal? — Oj sedaj ostanem le pri tebi, s teboj hočem živeti, s teboj umreti! Dolgo sta potem molčala, ker volja božja ju je pripeljala spet skupaj. Šla sta v samotni kraj i nekaj časa tam živela. Čez nekaj mesecev pa pride pismo iz domačije, da je stari grof umrl. Zdej se vrneta na grofovski dom, ki bil je nju last in veselo sta živela še veliko let, dočakala visoko starost in tudi oba srečno umrla.

dobora, tako malo mož beseda? Dobro bi bilo, da bi ga vendar kedo v javnej seji na to opomnil, kar je zagotovil v tej zadevi. Ali bojimo se, da je moštvo v Trstu toča še bolj vzela, nego pa grozdje in da je resnica, kar smo vedno trdili, namreč, da je bilo vse obečanje le lim pa brgone, na katere je 7 čevljev dolgi Šior Poldo lovil okoličane. «Einfache Bauernfängerel des Ehren» — Poldi!

O zlati Poldek, prirastel mi je tako k srcu, da bi vedno le o njem govoril. Ker se pa tako močno zanimam za tega našega «Goljata», zato sem mu včasih tudi za petami, posebno kadar hodi po okolici učit gospodarstva okoličane. On in še nekateri enaki diletantje so namreč postavljeni od tuk. takozvanega, a take nepriznanega kmetijskega društva. — Te dni inšpicirajo ti gospodje šolske vrte; večina njih, in morda tudi šior Poldo, pa ne znajo niti razločevati breskve od mareljice, kaj pa še le tepke od maslenke! Naj bi šior Poldo vsaj enkrat razstavil svoje voli, katere je začel zdaj znani gosposki Kinkela, tajnik zoofilinega društva, zasledovati, potem bi vsaj okoličani naučili se, kako kmetovalec ne sme držati svoje živine; negativni utiski včasih tudi pospešujejo pozitivne uspehe. — Sicer pa imajo gospodje od komisije vsaj uspehe, na kakoršne je bil po vsej pravici ponosen znani rimski Luculus in torej lahko z menoj prepejavo:

V okolci je fletno,
So nizke goré
Po gorah pa trte,
Ki vince rodé.

Pustimo poljedelstvo in spustimo se na naše morje. Vsako jutro pride po morju vse polno naših Slovencek iz Istre; one nam donajajo ribe, race, purmane, zlata jabelka in sploh vse, kar je potrebno, da se mi Tržičani dobro in zadosti po ceni preživljamo. Ali hvaležen je svet: te pridne ženske in domača dekleta so predmet zančevanja onim, kateri jih toliko potrebujejo. Uže na parobrodih istrski mornarji, večinoma Italijani, te ženske za dobri denar suvajo in z njimi ravnajo, kakor bi bile ovce, in vendar dajo one povzetnikom parnikov največ in stalnega zaslužka. Ko pa te ženske stopijo z broda na Tržaški breg, čakajo jih uže mnogi dacarji, kateri jih gonijo pred seboj prav kakor živali v neko temno sobo, v katero se zaprejo z njimi in jim pregledujejo koše in drugo posodo, — vse to v takej obliki, katera bi delala čast srednjeveškim jebljartarjem.

To je tisti liberalizem in humanizem, s katerim se tako radi hvajlo naši Lahoni. Kmetica ali gospa, kadar plača in se pošteno vede, more zahtevati enako spoštovanje od vsacega človeka, posebno pa od javnih organov.

No, in ker sem uže na morju, naj omenim tudi mnogih Iredentarejev, kateri so šli gledat v Benetke, kako so v merje spustili oklopnico «Morosini». Fantje so ga plili in kričali, da so prišli v Trst vsi hripavi, posebno pa se je odlikoval nek Zeghes, Sežancem dobroznan «Lustigleben» ali «farčamežar»; tega je policija čakala na molu, in mu, kakor je stopil na suho, napravila svojo «Aufwartung» ter ga spremila — pa ne domu, ampak tja, kder se solnce gleda skoz predale.

Ker pa smo uže pri beneškej slavnosti, ki je zbudila toliko hrupa, naj povemo, da je bila slavnost res lepa — ali uboštva ni odstranila; vsem nepristranskim popotnikom je grenila veselje velika revščina nižega ljudstva, ki bi moglo od glada umirati, da v Benetkah ni vedno 20 do 30.000 tujcav. Ali dopadalo se je vsem, kako sta kralj in kraljica odlikovala delalski stan. Prvo je pred kraljem in kraljico defiliralo delaisko društvo se zastavo, in ko je deputacija delalcev kraljici podala krasen šopek, odlikovala je kraljica delalce s tem, da jim je držala roko, da jo poljubljavajo. Res lepa odlika, ker kraljice navadno kaj takega dopuščajo le najvišej aristokraciji.

Čudno, da je v Trstu poleg najneumnjšega liberalizma tako dober znak za propagando katoliške cerkve. — V pondelek je zvonilo nenavadno dolgo pri o. o. kapucinih na Montuzzi. — Jaz sem bil na lesnem trgu, in ker sem videl, da mnogo ljudi hiti po stopnicah z omenjenega trga na Montuzzo, pri-tružil sem se tudi jaz tej množici in tako sem bil kar naglo v cerkvi o. o. kapucinov. A kaj vidim tam? Skoz zakristijska vrata pride v belo dolgo albo oblečen z gorečo lučjo v roki mi znani žid srednjih let, njemu na strani en gospod in ena gospa, za njimi kapucin v koretlju. Vsi ti so skupaj stopili h krstnemu kamenu. Zdej še le sem se prepričal, da bodo žida krstili; gospod in gospa, ki sta ga spremljala, bila sta botra. — Žid je lepo pokleknoj ter odgovarjal sam na ona prašanja, na katere pri otrokih odgovarjajo botri, kakor: «Opovedujem se» «verujem» itd. in konečno ga je kapucin obil z vodo, pomazal s sv. krizmo in mu del v usta sol. — S kratka:

vsja cerimonija je bila jako zanimiva. — Ko se je končal krst, začela se je maša, po kateraj je pater provincial napravil lepo pridigo na «neofita», v kateraj je povdarjal, kako je srečen tisti, ki od krive vere pride v naročje edino zveličavne katoliške vere itd. Po končanej pridigi je pa novokrščénega obhajal. Vsa slavnost je bila jako lepa in prisustvovalo jej je ljudi toliko, da je morala polovica stati pred cerkvijo. Po dovršenem obredu je bil zajutrak v samostanu. Boter je bil pek, gosp. Mioni, botra pa gospa Bindolo, Slovenka z Notranjskega, ki ima tukaj lepo prodajalnico. Vršili so se nedavno še trije drugi krsti židov pri kapucinih, toda tajno, ne dolgo in se bode vršil zopet z veliko pompo še peti krst v tem poletju. Včeraj krščéni žid se imenuje Emanuel Luzzatto. Židje, posebno rabin, to si morete misliti, zelo so razkačeni. Ali to vse nič ne pomaga, mej Tržaškimi Židi vedno bolj prodira spoznanje one vere, katero je učil božji sin in sliši se, da so mnogi židje uže davno tajni kristjanje, kakor je bila baronica Landauer, hči barona Josipa Mörpurgo, za kar se je pa še le zvedelo, ko je bila baronica na smrtnej postelji. — Torej veliko gibanje mej Židi v Trstu, in karakteristično je, da so taki neofiti, mej njimi znani dr. Pardo, največji antisemitje. — Ortodoksní Židje se jeze na višega rabina, češ, da je on dosti tega kriv, ker pri njem je vse le «affaire». Prašamo: «Kedaj pa židje niso čestili zlatega teleta?»

Tudi našega precartanega magistratka ne smem pozabiti. Te dni je povedal nek «oštir» iz sv. Marije Majdalene v nekem društvu, da so Cikorjaši za čas volitve mnogo pili pri njem, pa nič plačali. — Terjal je Verzoto, Kralja, Bokaliča, Šor Poldeta itd., a vse zastonj. Menda na svet zadnjega je šel na magistrat, tam malo godrnjal in kričal — in plačali so mu.

Pravijo, da je zalog za grajenje mestnega tlaka zaradi Cikorije dosti trpel. S tem zalogom da je nekda koketirala Cikorija in tako je prišlo, da delalci, ki delajo pri tlaku in so sami okoličani, dobivajo zdaj na teden le f. 5-20, namesto f. 8,—, kakor so dobivali pred porodom blažene Cikorije, češ da ni zadosti denarja v zalogu. — Te dni je magistrat v takozvanem mestnem «lavotajoz» nekda sežgal par voz starih aktov. — Drugod, kder je vse v redu, take akte prodajo. Zakaj nek naš magistrat ne? Sklepam z novo pesmico:

Preljubo glavarstvo
Le pridi nam kmal!
Da neha rovarstvo,
Neznosni škandal.

V Gorici 2. avg. (Izv. dop.) (Lahonstvo). Tukaj pri nas se gode, g. urednik, čudne reči. Predrznost nekaterih ljudi, nekaterih kast, dospeva uže do vrhunca. Čujte, kaj se je zgodilo minoli četrtek, dne 30. pr. m. v bližnjaj Ajšovic, kamor zahajajo Goričani na kozarec vina; v slovenskej Ajšovic, kder živi mirno naše ljudstvo slovensko. Prišlo je tja omenjenega dne iz Gorice 16 oseb — kakor sem slišal, tako povem — iz namena, a priori se nemore vedeti kakoga, če ne, da bi tam pepili kupico vina. A dogodek je pokazal pravi namen tega izleta.

Šestnajst oseb, raznih stanov, razne velikosti, raznega bogastva in uboštva — a enih misli, enega duha: Italjanskega.

Društvo to se ustavi v tamošnjaj, menda edinej krčmi, t. j. na vrtu J. Komela, mirnega, hladnega in poštenega možaka. Zaradi plesa, katerega so Ajšoviški fantje imeli, ali hoteli imeti, ne vem, privezali so na vrhovje močnega hrasta slovensko zastavo, kakor je ta lepa navada fantom slovenskim povsodi občijna. A prav ta zastava, kras i ponos slovenskim mladeničem, postala je — kamen pohujšanja došlim goriškim gospodičem, ki so komaj prišedši, jeli vedno glasneje in glasneje najprej posmehovati se, potem pogrogljivo zabavljati na slovensko trobojnico in narod slovenski. Hujskanje in zmerjanje, besedovanje in zaničevanje rase in rase ter navdušuje lepe gospode ter vskipi uže do te mere, da se eden izmej njih predrzne splezati na drevo, ter majati zastavo, trgtati jo in sploh stvari uganjati, kakoršnih najneotesanejši pastir ne počenja s praznim kukavičnim gnjezdom. Prej mej tem heroldičnim in potem so letele psovka za psovko iz laških ust teh gospodov ter skrunile slovenska naša tla in zastavo, slovenski naš rod, naše pravice in našo čast. «Cirili, schiavi, aqua pe Cirili itd.» se je razlegalo okoli in okoli. Domačim fantom, katerih nekateri so slišali to psovvanje ter videli, kaj se za zastavo počenja, začela je — i kako ne bi — kri v prsih kipei; mirni g. Komel, boječ se razpora in prepira, postavi se za posrednika, ter opozori prijateljski svoje goste, naj ne govore tadih besed ter naj puste fantom zastavo pri miru itd. A vse zastonj. Nastane še hušje psovovanje, kričanje. Fantom je bilo uže zadosti, uže preveč. Gospodiči so pač dobro vedeli, kaj počenjajo, saj tačas niso še bili pijani, vedeli so, da se gajo v nedotakljive pravice tamošnjaj prebivalstva, da je njih početje skozi to skozi zoperpostavno; nabirali so si kamenje, nota bene, kamenje okoli mize in

sliši te besede moževe; jako se ožalosti, oklene se mu okoli vratu, milo se joče in ga goriko poljubi: Zvesta — zvesta ti ostanem, a dalje ni mogla govoriti. Ko se ojači, praša ga, na katero stran ali roko ga popelje njegov pot: Moj ljubi mož! povej mi, da popolnoma brez tolažbe ne ostanem! Zakaj pa ti češ to znati, vpraša jo mož? — Za tega volja, ker tudi jaz želim za teboj priti, le pri tebi živeti in tudi umreti. — Podari mi za spomin lepo belo košuljo z vžitim imenom, ter mu reče tako: — Dokler boš imel, dragi moj, to belo košuljo, dotle bom tebi zvesta. — Težka je bila ločitev — ločitev od preljube žene njemu najdražje na tem svetu. Podasta si roke in ločita se — grenka je bila ta ura — ura ločitvel! Bodi zdrav! kličé žena za njim.

On hodi več let po svetu, težko je moral delati, in naposled pride v sužnost krutega gospoda, težko je delal, oral, vlačil, in pri vsem tem še je bil pretepan, da je kri tekla iz njega, on pa je vse to volno trpel. Od tega časa, ko se je poslovil, hudo se je spremenil, zgignola mu je rudečica z obraza, kruti gospod mu je nalagal preteško breme, da ga skoraj ni mogel nositi. Njegova bela košulja pa se celo nič ni izpremenila, vedno je ostala bela kakor sneg. — A nekega dne, kadar je on težko deljal, kar naglo se spremeni njegova košulja — začrnela je kakor oglje; in on se je spomnil na besede svoje ljube žene — zolze mu stopijo v oči, srce se mu topi v težavi, žalost ga obide.

Zdej pa je bil Andrej iz sužnosti otet, dosti je grenkega skusil in pretrpel; pa vendar se je veselil, da je bil rešen in da mu je prisijala zlata svoboda. — Prve svoje korake je pospešil proti domu svo-

stolov še predno se jim je kaka čitna nevarnost pokazala; trgali so iz miz dilje, da bi imeli s čemer bi se branili. Fantom je bilo tedaj uže dovolj tega zoperstavnega ravnanja, priskočijo k mizam, obkolijo prijazne gospode in hočejo vedeti vzrok tega početja. A zbegani gospodje — po šegi Italijanov v vojni — zbeže proti gostilni.

Bilo je to uže pozno v noči, nekda ob 10. uri zvečer. Napili so se bili gospodje do pod kloboka; noge jih niso več nosile, kako naj se le beže? Teko, in potem cepajo na tla, ta zadene ob stol in se preobrte, ta v drevo in je hoče podreti, a podere sebe, oni v vorilni kamen ob cesti ter si roke olupi, zopet oni — učitelj — zadene ob zid in da gorečim možganom zračni oddušek itd. Kar so iskali, to so našli. Če jim je česa še manjkalo, menda jim ni bilo treba še posebno priporočevati zato tamošnjim fantom. Kako se je afera dalje vršila, kako so se goriški diletantje pobirali, kedaj so zapustili prijazno jim Ajšovic — to mi je neznan. Kraj, kder so se veselili, označen je dobro; okolo in okolo, kakor bi s škafom polnim vode travo polival, polita je vinom, kterege niso mogli nositi plemeniti želodeci miroljubnih goriških gospodov, in če je, ne vem še kaj primešane laške krvi izbruhnemu vinu, tedaj se sme ta kraj od zdaj počenši imenovati hakeldama italijanski.

V vrsti teh gospodov so bili sinovi veljavnih goriških mož, ki imajo visoke cesarske službe, sinovi mož, ki so v cesarske službi dospeli do penzije in uživajo sedaj avstrijske novce. Nočem jih imenovati za zdaj. To je patriotizem, to so Avstriji, ki so glasno in ostenativno upili: »Viva Italia«, »viva re d' Italia!« to so avstrijski učitelji, ki naj mladino unemajo za našo preslavno cesarsko hišo! Viva Italia — to upiti na slovenskih, na avstrijskih tleh, to naj vplijejo usta, ki se žive v Avstriji! To je laška omika, umanitá, educacione. Kaj taki ljudje, da bodo nam postavte dajali, nam zvestim Avstrijcem, taki učitelji naj uče naše otroke! Naj sodi sveti!

Goričan.

Iz Kubeđa 27. julija. — Prešlo nedeljo je bil pri nas gospod učitelj Kramer. Govoril je gospod učitelj navdušeno in prepričevalno o vinarstvu. Šolska soba je bila dosti premajhna, moralo je veliko poslušalcev zvunaj ostati in poduk pri oknu poslušati. Velik vtisek je napravila tukaj in v okolici narodna veselica, katero je bila napravila tukajšnja čitalnica s pomočjo sosednih pevskih zborov pred jednim mesecem, pa tudi poduk v vinarstvu prošle nedelje se je pokazal jako vspešen. Koj po zaslišanem poduku so poslušalci obžalovali, da niso zmiraj tako delali, kakor so slišali gospod učitelja ter so obečali, da bodo vrhohodnje obdelovali trto in ravnali v vinom, kakor so slišali to nedeljo.

Ko nam letos burja prizanaša, katera nas vsako leto jako nadleguje, zato je polje prav lepo. Žlta so se obnesla dobro, semu bomo imeli več, nego navadno, le grozdje je malo zarodilo. Prve dni prihodnjega meseca avgusta postavi slava firma *brata Zupan* nove orgle v župno cerkev sv. Florijana. Okoli srede avgusta bodo nove orgle slovesno blagoslovljene in takrat bomo imeli letos zopet novo veselje. Vsem Kubeďcom je živo v spominu leto, ko je bil tukaj ljudski tabor, ali tudi letošnjega leta ne pozabijo, ker jim prinese toliko veselih stvari.

Poteče pri Senožcah, 1. avgusta. — Vzemi v svoj prostorček, draga Ednost! tudi iz naše borne vasice par vrstic, in sicer o spretnosti in delovanju vrliga našega podžupana Čehovina.

Imeli smo 6 let za podžupana moža, kateri je bil za občinska opravila tako mlačen, da nas je uže skoraj sveti Jurij, naš patron, s svojim konjičem in cerkvice mislil zapustiti. Voda, koja je pokojni podžupan, Počkar, po železnih cevih v vas napeljal, nam je skoraj uže vsahnela. Po naših potih smo bili skoraj prisiljeni tovoriti, ker ni bilo mogoče več vozariti.

V zadnjih dveh letih, kar je prevzel skrb za občino sedanji podžupan, Čehovin, prišel je po svojem marljivem delovanju do zgubljene vode, in zdaj teče zopet sredi vasi. Z modro previdnostjo nam je napravil tudi s pomočjo subvencije c. k. kmetijske družbe nov zares potreben kal, da imamo zdaj dosti vode sredi vasi.

On nam je tudi zanemarjene občinske poti lepo popravil.

Sveti Jurij je pričakoval, da se mu porušeno obzidje okoli cerkve popravi, sedanji podžupan je sv. Jurju in soseščanom ustregel in do cerkve potrebne poti popravil.

Zatoraj spoštovanje in hvaležnost do njega in do vseh takih županov.

Potočan.

Domače in razne vesti.

Premeščenje in imenovanje. Okrajni sošec Anton Visintini je bil na svojo prošnjo premeščen iz Podgrada v Poreč, sođnja pristava pri deželinem sodu v Trstu Karol Dejak in Simon Lettich sta bila imenovana za okrajna sođca, prvi za Podgrad, in drugi za Volosko.

Dr. Miklošich, naš rojak, c. kr. dvorni svetnik, vitez, odlikovan je povodom prestopa v pokoj z redom železne krone druge vrste. Odlika ta se mu je dala v priznanje mnogoletnega izbornega podučevanja in njegovega odličnega delovanja sploh.

Veteransko društvo Tržaško je v nedeljo, 2. t. m. obhajalo spomin na tisti dan, ko je Oberdank vrgel bombo v vrste društva, pa zaradi tega Iredenti škodoval. — Zjutraj je društvo v paradi še zastavo in godbo marširalo v cerkev sv. Antona novega, kder je bila maša, ktere so se udeležila tudi vsa druga patrijotična društva Tržaška in mnogi viši uradniki, kot zastopnik namestnika, dvorni svetovalec vitez Rinaldini, potem vojaški poveljnik fml. baron Kober in drugih visokih gospodov več. Po maši pa je vitez Rinaldini, spremljan po nam. tajniku vitezju Conti-ju veterane pregledal in so potem pred njim in drugo visoko gospodo defilirali. Ljudstva je bilo vse polno na ulicah, kder so marširali. Zvečer je bila kljub deževnemu vremenu lepa od najmanj 1500 ljudi občinska veselica na vrtu »Mondo nuovo«. Mej napitnicami, godbo, ognjemeti itd. je trajalo patrijotično veselje še dolgo čez polnoči. — Veselica je imela slovenski značaj, kar kaže, da važno društva obstoji iz skoro samih naših ljudi, zaradi česar bi mi prosili, da bi se tudi v uradu društva več pazilo, da ima slovenski jezik svoj legalni prostor.

Tržaške novosti:

Škrajna konkurenca. Ker je pred telonom naznanilo neko parobrodno društvo, da vozi v Pulj po 30 s. v I. in po 15 soldov v II. razredu, oglasilo se je te dni drugo društvo, ki vozi po 20 in 10 soldov. Na to je tudi prvo društvo znižalo ceno na 20 in 10 soldov. Tržačani pa so porabili to priliko in včeraj se jih je odpeljalo v dveh parobrodih blizu 600 v Pulj. — Za gostiničarje v Pulji bode to najboljše.

Na tla se je sgrudila na ulici Kolonja 60 letna okoličanka Marija Kralj iz Trebič, ko se je vračala domu. — Na pol mrtvo so nesli v bolnico.

Ranitev. 15 letnega mlavarja Josipa Čoka iz Katinare je nek zidar iz jeze, ker ga ni hitro razumel, tako močno z batom po roki udaril, da mu je desno roko zmaštil in so ga morali peljati v bolnico. — Bolj kristjansko postopanje je želeli.

Detomorilci. Zadnjič smo poročali, da so našli pri sv. M. Magdalen v nekegrapi mrtvega otroka, kterege je najbrže brezsrčna mati tam skrila; te dni pa je policija prišla materi in očetu omenjenega otroka na sled ter zaprla 34letno Regino B. iz Trsta in 45letnega Filipa B. rojenega v Škofljah poleg Vrem in zdaj prejmeta zasluzeno kazen.

Ponarejen denar. Te dni je zopet neko dekle hotelo plačati v nekegr prodajalnici se srebrnim goldinarjem; ko pa je trgovec dekletu rekel, da je goldinar ponarejen, bežalo je dekle, da je niso več mogli dočeti. Vse kaže, da je v Trstu cela zveza ponarejalcev denarja. Tudi v drugih prodajalnicah se je enako prinamerilo.

Se saširo je zidar Jakob P. drugzega rokodelca, nekega Petra Martineli v prepiru po glavi udaril, da se je precej sgrudil na tla in da so ga morali na pol mrtvega odpeljati v bolnico.

V morje je zavezil konj voznika Jos. D., ki je peljal smeti iz brega Grumula. Konju je prišla nakrat muha in je zavozil v morje. Mornarji so konja in voz zopet spravili na suh.

Policijsko. Nekega slikarja je policija zaprla, ker je mornarju Jos. Franku prodal rutko za Napoleondor. — Hlapca Ivana P. je policija zaprla, ker je ukradel svoje gospodinj f. 35. — Zarad tepeža sta morala v luknjo dva izvoščeka. — V nekem magazinu so neznani tatovi pokradli nekoliko kave. — 3 lehkoživke in 3 razsajalce so te dni zaprili, ker so se grdo vedli na ulici.

Nesreča. V četrtek 30. m. m. je prizigal luč Barkovljanski prizigalec ob cesti Trst-Miramar. — Če tudi je pa ob ovej poti hitra vožnja prepovedana, i če tudi se je uže mračlo, pridrdrala je v največjem diru neka Tržaška kočja mimo prizigalca ter zadela ob lestvo, na kate-rej je stal. Ubozege starega prizigalca je takoj treščilo ob tla, a lestvo i luč je polomilo. Prizigalec se je močno pobil, tako, da so ga morali precej v bolnico peljati. Kaj poreč k temu Barkovljanski frkolin? Omeniti mi je, da stoji prav na njegovej hiši tabla, (to se ve le v italijanskem jeziku) na kate-rej je prepovedana po Barkovljah hitra vožnja. Tržaški veseljaki se pa za to tablo ne menijo, ampak po imenovanej cesti z največjo silo dirjajo. Uže pred par leti so nekega fantiča povozili, a

Barkovljanski »komandant« ni še nikoli hitrega in nevarnega dirjanja prepovedal. — Ako so Barkovljanske narodne krčme le par minut po navadnej uri odprte, takoj morajo globo plačati. Ako sliši capovila po noči slovensko peti, takoj žandarjem ukaže, naj pevce aretirajo. Še nikoli niso pa žandarji nobene hitro tekoče kočije ustavili i še nikoli ni nobeden radi tega globo plačal. — Radi tega in zadnjega dogodka (nesreče) vlada v Barkovljah velika razburjenost. Čudnega capovilovega ravnanja je ljudstvo uže sito. Kdo naj plača zdaj ubozege starega prizigalca? Magistratu o tem tožiti je bob ob steno. Zatoraj se obračamo na vlado, naj vendar ona enkrat ustavi prečudno vedenje našega capovile. Ker je še v Avstriji pravica, mora se i tukaj izvesti, i potem strani s capovilo. Barkovljani.

Iz okolice nam piše opazovatelj: V našej okolici se je v zadnjih letih naselilo prav mnogo Furlanov, in ti Furlani se vsi pečajo z mlekarstvom. Ker stanujejo v okolici, zato so se nekateri od njih, posebno pa njihovi otroci, poslovenili; tudi niso da bi rekli napčni ljudje. Ali njihovo gospodarstvo, to je kravarstvo, je zdravej ekonomiji na kvar. V okolici so nekateri taki furlanski kravarji, kateri imajo do 30 krav, teh krav nikoli ne pripuščajo k biku; kadar pa se postarajo in izmolzejo, da ne dajo več dobre rente, potem jih pa Furlani prodajo mesarjem, zato toliko kravjega mesa v Trstu. Meso od krave je slabo; kadar se pa krava goni in se je ne pripusti, pa postane celo jako nezdavno. Iz higieničnega obzira bi bilo treba torej paziti na kravje meso. Ali ravnanje Furlanov škoduje tudi gospodarstvu, na stotine krav ne da od sebe nobenega teleta, zato pri nas taka draginja s teletino. Furlani nam delajo toraj v okolici veliko kvar v mnogih obzirih. Ali kaj pomagat le pridnost in delatnost okoličanov jih more zopet izpodrinoti, kakor pri obdelovanju zemlje dandanes Kraševci izpodrivajo vse in mu, hvala Bogu, ne more konkurirati Furlan.

Namesto v Velehrad v Prago. Vsem onim, ki se hočejo udeležiti potovanja v Prago, naznanjamo po želji odbo-rovi, da se bodo peljali s poštanim vlakom, ki se odpelje dne 14. avgusta iz Trsta ob 10. uri dopoldne. Na Dunaj prispel bode vsek dne 15. avgusta ob 6. uri zjutraj in bode tamošnja slovenska naselbina sprejela potnike na kolodvoru. Istege dne zvečer priredi »Slovenska Beseda« v družbi z »slovenskim pevskim društvom« posebno veselico gostom na čast. Dne 16. avgusta ob 6. uri 20 minut zjutraj odpeljejo se potniki z Dunaja in pridejo v Brno ob 10. uri 30 minut. Ogleđavši si mesto in znameniti Špilberk, zberó se zvečer k skupni zabavi na vrtu besednega doma. V Prago odpeljejo se dne 17. avgusta ob 11. uri 5 minut dopoldne in pridejo tja ob 6. uri 30 minut popoldne. — Vožni listki se bodo mogli dobiti na vsaki postaji od Ljubljane do Spielfelda pri odboru, čegar členu bodo razpoznavni po trobojnih kokardah, ktere bodo imeli pripete na prsih na levi strani.

Pred nekaj tedni se je ustanovil v Trstu odbor »ad hoc« z namenom, da preskrbi nekaterim izbranim narodnim okoličankam pot mej severne Slovane in na grob sv. Metoda. Kar pridejo za to romanje uradne prepovedi od vseh krajev — to je lep začetek zelo obladilo in zmešalo. Dne 4. avgusta beremo v ljubljanskih listih, da bode gotovo potovanje na sever — pa ne v prvi obliki. Zakaj? Vemo, dobro vemo. Tolažimo se, da mi ostanemo in drugi pojdejo. In zdaj ni mogoče pri tem času do 14. avgusta in tej obliki delo nadaljevati pa končati. Novci f. 78, ki so se čudom hitro skupili, naj ostanemo vkup za naše okoličanke v jednak namen; to je zdaj naša misel.

Če, kder in kako, da ostanemo, poprašajo se še gg. darovatelji in večine glas odloči.

Kdo je mar? Je slovenski oratar? Te dni je prinesla nemška »Presse« životopis dveh slovenskih junakov: Jurij baron Vega in Andrej baron Čehovin. Kakor znano, bil je prvi eden najimenitnijh matematikarjev tega stolletja, porodivši se v kmečkej hiši na Gorlenjskem, povzdignol se je edino z močjo velikega uma, svoje neutrudljive delavnosti in nenavajnih vojaških kreposti do visokega vojaškega dostojanstva in si pridobil sijajno slavo v avstrijskej vojskinej zgodovini in mej učenim svetom, posebno z logaritmi, po vsem svetu znanimi. Nas primorske Slovence pa mora še bolj zanimati drugi slovenski junak Andrej baron Čehovin, kateri se je rodil 1810 v Branici; tudi on je bil sin slovenskega oratarja, stopil je k vojakom kot prostak in v kratkem času skazal se enega najhrabriših avstrijskih junakov, kterege prsa so dičila najvišja vojaška odlikovanja hrabrosti, red Marije Terezije, zlata in srebrna medalja hrabrosti.

Ni moj namen opisati življenje tega junaka, ampak hotel sem le opozoriti naše slovensko občinstvo na tega slavnega moža in povod tem vrsticam je dal spis v nemški »Presse«, v katerem se prav sijajno slavi naš rojak. V čed nas pozna

prelepi kraj, kder se je on rodil — Branico — skozi katero drži cesta iz Kobdila v divno vipavsko dolino. Pred mnogo leti sem se peljal po tej poti z nekim rodoljubnim prijateljem in ta mi je pokazal hišo, kder se je rodil Andrej Čehovin in mi povedal o njegovem junastvu in odkolkovanju. Oj tistega časa ne potujem nikoli mimo, da se mi ne bi tam zbudili spomini na slavnega moža, ki je tudi luč sveta zagledal v slavo našej domovini in izrasel. Vsakikrat pa tudi obžalujem, da nikakoršnega znamenja ni na tistej hiši, ki bi popotnikom njeno imenitnost spričevalo, tako je ta za nas Slovence tako imenitni dogodek ostal večinoma neznan.

Sveta dolžnost bi bila, da bi se na rojstvenem kraju zbudili in ohranili spomin A. barona Čehovina, postaviti morala bi se, če ni mogoče večjega spomenika, vsaj plošča na rojstveni dom s primernim napisom, kakor se je storilo na Vegovem domu, ki bi domačinom in tujim popotnikom naznanjal ime in hrabrost našega slavnega rojaka, kterege nemški pisatelji tako visoko cenijo, med tem ko pri nas malo kdo zanj zna.

Priporočam ta moj nasvet posebno dotičnim občinom, našim vrlim Vipavcem, kateri v prvi vrsti imajo spolniti to domovin rodoljubno dolžnost in ohraniti svojeje deželi tako zgodovinsko imenitnost.

Dr. P.

Četvorčki. Mlada žena, komaj pred letom poročena, je te dni v Mataunu blizu Vrem rodila 4 fantje, kateri so po krstu, par dni po porodu umrli.

Iz Čičarije nam pišejo: (Kako se pospešuje žganje pitje). — Čul sem starca iz Žejan tako le modrovati: »Kada smo imali koze, bilo je mnogo bolj, a sada nemamo ni koz, ni kozlič, ni mlaka, ni skute, ni sira, ni niš! Vzel se je kakov sold, i ostalo je ki put i za zmulič vina. A sada treba rakijo piti, samo da jo je. Sve propada. Naša revščina je po odpravi koz velika. Suhli kruh se ne da jesti, zalivati ga treba z rakijo. Prvo narušitkali smo se mlaka i pošiljali junake k soldatom

Mož je govoril pametno in njegove besede naj bi premislili oni, ki menijo, da odpravijo eno zlo, a ustvarijo dva, tri huje. V določenih mejah dovolila naj bi se po jedna koza vsacemu kmetu, posebno v taci krajih, kder so tla samo za to in ne za drugo, kakor v Žejanah. Zato ne bi še vse propalo, a kmetu bi bila pomoč velika. Z-akon, kterege je sklenol dež. zbor Istrski leta 1882. z namenom, da bi se nekaterim dovolilo, koze imeti, služi polit. oblastim, da vsako tako prošnjo — odbijejo.

Državozborska volitev. V Kranji bo jutri dopolnitna volitev enega poslanca kmetijskih občin v državni zbor. Narodni centralni odbor priporoča kneza Ernesta Windischgratza, dosedanjega poslanca kmetijskih občin na Dolenjskem. Čuje se, da ima knez večino volilcev na svojej strani.

Iz Čirknice se poroča, da je bil v pondeljek tam velik ribji lov, voda je uže večidel odtekla in pustila veliko rib in rakov na suhem; posebno rakev je letos zelo veliko.

Toča. V nekaterih krajih Istre je bila v nedeljo nenavadno debela toča, ki je tu in tam popolnoma pokončala vinski pridelak.

Zarad nemirov v Kastvu in Vepincu kaznovani kmetje so rekurirali na najviše sodišče v Beč in so bili, ako se sme verjeti poročlom, tam oproščeni krivde.

Poštne hranilnice izvanredno dobro napredujejo. V juliju je 197.976 strank vložilo v te hranilnice f. 23.490.585, lanske leto v juliju pa le f. 4.132.502. Do konca julija je imelo avstrijsko prebivalstvo v poštah hranilnicah prihranjenih okolo dvajsetpet milijonov goldinarjev. Ker v te hranilnice dajajo vedno večinoma le rokodelci, delalci in sploh mali ljudje, kaže se s tem velikanska korist poštah hranilnic.

Kolera. Do konca julija je na Španjskem za kolero zbolelo 111.714 in umrlo 34.003 osov. Kolera se na Španjskem še vedno širi, zadnje dni se je prikazala v šest provincijah, ki leže na francoskej meji. — V Marzilji je vendar le nekoliko osov za kolero zbolelo in umrlo. Od 20. junija počenši jih je umrlo 40, samo 31. julija 6. Huda vročina pospešuje bolezen. Naša pomorska vlada je zaukazala desetredno kontumacijo za ladije z južnih francoskih in algerskih luk.

Nesreča. Iz Ojese se 1. t. m. poroča: Uže dva dni razsaja tukaj grozen vihar. Blizu Eypatorije se je potopilo sedem z soljo naloženih ladij na jadra; utonili so vsi ljudje, ki so bili na njih. V mestu je vihar drevesa polomil in strašno škode storil. — V skladiščih mesta Toronto v Ameriki se 2. t. m. vstal ogenj, tolu milje na daljavo ob morskem bregu stoji vse v ognji, škode je en milijon dolarjev.

Kraljica in učenka. Iz Belgrada se ta le lepa dogodka poroča: Srbska kraljica Natalija je bila te dni pri preskušnji v nekem višjem razredu dekliških šol. Zanimali so jo mej drugim posebno izvrstni

odgovori neke jako krasne dvanajstletne deklice, vzlasi izvrstno znanje srbskega jezika in književnosti. Kraljica je prala deklico, kako jej je ime in kaj je nje oče. »Meni je ime Natalija in moj oče je gravé: Marko Benedikt«, odgovorila je deklica. »Benedikt, Benedikt, to ime se mi zdi znano«, reče kraljica. »Gotovo je vašemu veličanstvu znano — odgovori pogumna deklica — ker moj oče je unuk slavnega deželnega rabina iz Mikulova, Marka Benedikta«. Kraljica in vsi poslušalci so se nasmijali, deklica pa so solze obliše. »To se ve — spregovori kraljica — morala sem uže slišati o učenem rabinu. Tebi pa, vrlo moje dete, darujem to le košarico, ker si tako pridna«. In podala je presrečnej deklici svilnato košarico z deset cekini.

Najstariji vladar na svetu je te dni umrl. Ta je bil vladar države Brunčil na otoku Borneo, sultan Abdul Munin. Učakal je 114 let, ter vladal 30 let. Bil je tudi evropski izomikan, ter govoril holandski, angleški in tudi nekoliko španjski. Ker ni imel sinov, zasedel je prestol nek njegov sorodnik.

Ponosen odgovor. — Veliki narodni dogodki, nesreča domovine in razni obupni boji mej ljudstvi vzbujajo ljubezen do domovine tudi v ženskih srcih. V nekem zborovanju viteзов častne legije je bila navzoča tudi Juliette Dodu, ki je sedaj voditeljica brzojava v Montrevill-u blizu Vicennea-a na Francoskem. Francoski listi so pri onej priliki razglasili čin, kateri je gospej tako odlikovanje pridobil.

Bilo je v času francosko-nemške vojne. Julietti je bilo tedaj šestnajst let in bila je v službi pri brzojavu v Pithyviars, ko so Nemci tja pridrli in se polastili brzojavnega urada. Gospodična Dodu se je morala z svojo materjo preseliti v neko sobo gornjih nadstropij; mimo njenega okna so držale brzojavne poteze. Palo jej je tedaj v glavo, pozvedati sovražnikove, da peše. zato je ponoči zvezala z srebrno nitko brzojavno potezo, ter to nitko napeljala v svoje stanovanje, sklenola jo z brzojavnim strojem in tako zapisovala brzojavne ukaze nemškega vojnega voditeljstva ter jih v francoski tabor pošiljala. Neka hišna dekla pa jo je izdala. Vsled tega so zaprili njo i njeno mater.

Juliette Dodu je bila k smrti obsojena. Na prašanje Karola Friderika, ki je vojski zapovedoval, je-li vedela, kake nastopke bi lahko imelo njeno počenje, ponosno je odgovorila: »Jaz sem Francozinja«. Niso jo usmrtili; Nemci so deklici prizanesli in Mac Mahon jo je potem odlikoval z imenovanjem redom.

Tržno poročilo.

Kava — mirna kupčija, cene stalne in še precej trdne.
Sladkor — cene trdne centrifugalne stane f. 23.50 do 24.
Sadje — popolno zanemarjeno in se dobi po znižanih cenah.
Olje — malo obrajtano, cene brže slabše, ker iz Italije dobajajo ugodna poročila.
Petrolje — cena jako trdna s tendenco, da postane draže. — Denes stane f. 9.50 do 9.75, za september celo f. 10.
Domači pridelki — zanemarjeni, prav tako žito.
Les — iskan, cene še vedno prav trdne, tendenca najboljša.
Seno — konjsko dobro f. 1.40, volovsko f. 1.70. Trgovina je v obče prav mlahova.

Borsno poročilo.

Vsledi telegramov iz Londona, da so Rusi in Afgani skupaj trčili, je bilo na našej borzi par dni vse alarmirano; kurzi papirjev so začeli padati, oni valut pa vztrigovati se. — Pri vsem tem pa so državni papirji le malo trpeli, in denes so naši borzijanci uže zopet mirni.

Dunajska Bors

dne 4. avgusta

Enotni drž. dolg v bankovcih	82	gld	65	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	83	•	35	•
Zlata renta	109	•	—	•
5% avst. renta	99	•	45	•
Delnice narodne banke	869	•	—	•
Kreditne delnice	281	•	80	•
London 10 lir sterlin	125	•	30	•
Napoleon	—	•	—	•
C. kr. cekini	9	•	93	•
100 državnih mark	5	•	91	•

Izlet Nabrežino.

Tržaški Sokol priredi v nedeljo dne 9. avgusta popoldnu lanski izlet Nabrežino, da se udeleži veselice, katero napravijo Nabrežinski rodoljubi na Tancetovem vrtu Nabrežini. Gospodje »Sokol« se zbero v društveni telovadnici (Via Coroneo 23), odidejo točno ob 3^{1/2} uri na kolodvor, odkoder se ob 4^{1/2} uri odpeljejo Nabrežino in se vrnejo ob 11 uri.

Na zdravje!
Odbor »Sokola«.

Bodite vedno previdni, če vas želodec tišči, srce premočno bije, glava boli, v glavi vrti, ako ste zaprti in da ne more želodec probavljati vzemite, kakor slediše pismo dokže R. Brandtove švicarske kroglice,

Dunaj, Vaše blagorodje! Prosim Vas, ako Vam je mogoče poslati R. Brandtovih švicarskih kroglic, ker te, ki se sedaj na Dunaji dobe niso nič vredne, prave so mi tako dobro dele, da sem prav nesrečna ker jih več ne dobim. Z visokim spoštovanjem Lojza Contamina, I. B. Wollzeile št. 5, 2 naistr. vrata št. 33. Pazite posebno dobro na to, da ima vsaki zavitek R. Brandtovih švicarskih kroglic (po 70 n.) bel križ na rdečem polju in črke R. Brandt, če niso take zavrnete jih.

Zaslugek za siromake !!

mnogovrstne zeljše, korenine, lubje, cvetlice ino še veliko drugih rastlin kupava Karol Koren v Planini štacijon Rak.k.

J. C. Juvančič, posestnik vlnogradov na Bizeljskem, zaloga in domicil Ljubljana priporoča bela Bizeljska vina od 14 do 20 for. 1884 leta, 1883 po 20—24. Dolenca rudečkastega od 14 do 20 for. Uzori samo od 56 litrov naprj.

Elija Treves
izreže kurje očesa brez vse bolečine.
Stanuje ulica delle Becher e št. 13.
Odperto je od 3 do 6 ure popoldne.
Piazza Rosario št. 3, I. nadstr.

Na leto, akose abonira plača le 2 for.

Assicurazioni generali
v Trstu
(društvo, ustanovljeno leta 1831)

To društvo je ražtegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti požaru — zavarovanje stekla — zavarovanje proti toči — zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in rezerva dne 31. decembra 1884.	f. 31,490.875-83
Premije za poterjati v naslednjih letih	f. 21,006.641-33
Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1884.	f. 83,174.457-98

Plačana povračila:
 a) v letu 1884. f. 8,637.596-13
 b) od začetka društva do 31. decembra 1884. f. 178,423.333-51

Letni računi, izkaz dosedaj plačanih odškodovanj, tarife in pogoje za zavarovanje in sploh vsa natančnejša pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva: Tergeste, scala III. v prvem nadstropji.

Švicarska ČOKOLADA in CACAO
AMED. KOHLER & Fils v LAUSANNE (Švica)
Ustanovljene 1830 leta.

Odljkovano i medaljami prvga reda. G-merni posredovalac za Avstro-Ogrsko I. K. BERNSTEIN in DUNAJI IX. Berggasse št. 18.

Švicarska Čokolada in CACAO.

FRANC JERŠEK odprl je novo **pekarno**
v ulici Corsia Stadion, v h-ši, kder je bila poprej dostina Cerco d'oro. — Njega prioroča tuji odbor delalskega podpornega društva v namen, da se posebno Slovenci pri njem poslužujejo, ker je mož podpore vreden in izdeluje izvrstni kruh po primernej cenii.

VLAHOV
Likver okrepljujući želudac odobren po viših oblastih sa dekretom a pripravljen od **ROMANO VLAHOV** Šibenik (Dalmacija) sa filialkom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, teom il juhom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, imajućih zdravotna svojstva, te se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod probavljajućih organah; nadalje čisti krv izpravljajuć slabinu i tromost i pospešujuć tek. On čisti polagano, uništjuje gljiste ublažujuć kroničke hrupavosti jetarah, slezena, umanjujuć sve malo po malo zastarjele bolesti hemoroidah. Uzmeli se likera danomice, žuva od otrovnihih miazmah, proizvirućih kolid od pokvarena zraka, toli od epidemijah, zato je izvrstan liek proti **grozniol** i proti **koleri**. Ono pako što sačinjava pravu oseblnu likera u zdravstvenoj struci jest, što oslobadja ljude odane srčbi i pokunjnosti od škodnih posledicah, koje čovječanstvu daje veliki broj nesrećnih. Zalta iza malo danah čovjek, koji se služi tim likerom čuti, da mu je povrćena životna snaga, i čustvo blagostanja čini ga zadovoljnim, probudjenim i svježim za svaki rad. Da se olahkoti kupovanje občinstvu gospodar tvornice osnovao je na široko razprodaju svoga likera, koji se može dobiti u svih kavanah i rakijaćnicah.

Visoko častiti gospod!
Zapustili sem moral moju družino za 8 dnij. Pri odhodu pustil sem svojo rodovino popolnoma zdravo. Čez osem dnij sem se vrnil in glej žena in otroci so bili bolni. Najbolj nevarno bolna je bila pa najmlajša hčerka, katera kar je zavžila je zopet izbljuvala, vrhu tega pa imela še veliko drisko. Dva zdravnika sta jo zdravila, ali vse zastoj. Oba sta obupala, da otrok kdaj še ozdravi. Jaz sem jej hitro dal eno žlico dr. Roza življenskega balzama, in sem jej vsaki dan še tri žlice dal. Čudo Božje! Otroki mi je v treh dneh popolnoma ozdravil. Kar dva zdravnika nista mogla storiti, dosegel je Vaš dr. Roza življenski balzam in rešil sem svojega otroka gotove smrti. Vašem blagorodju se jaz ne morem dovolj zahvaliti. Mojo zahvalo do vas pa spremija še zahvala do Boga. V korist družih ljudi Vas prosim, da priobčite to moje spričevalo. Z odličnim spoštovanjem
Alojzij Zadák, trgovec z mesom.
Budapešta v mesecu avgustu 1884. leta.

Visoko spoštovani gospod!
Iz srca Vam izrekam svojo najsrčnejo zahvalo za dr. Rosa življenski balzam, s kojega pomočjo sem rešen dolgo trajajoče boleznii v želodcu. Uže sem obupal, da kedaj še ozdravim. Se enkrat moju najsrčnejo zahvalo. Z spoštovanjem
Maribor na Spodnjem Štajerskem.
Ferdinand Leitner, dimnikar.

Nagla in gotova pomoč za želodčne bolezni i njih nastopke. **Ohranitev zdravja**
je odvisna zgoli od ohranitve in pospeševanja dobrega prebavljanja, ker tu je glavni pogoj zdravja in telesnega in dušnega dobrega čutenja. Najbolj potrjeno **DOMAČE ZDRAVILO**, prebavljanje vrediti, doseči primerno mešanje krvi, odpraviti pokvarjene nezdrave krvne dele, to je uže več let sploh znani in priljubljeni
dr. ROSA življenski balzam.

Napravljen iz najboljših zdravniško najkrepkejših zdravilskih zelišč, potrjen je posebno kakor gotova pomoč pri vseh slabostih prebavljanja, posebno pri presedanju, po kisleem dišečim riganju, napanjanju, bluvanju, pri bolečinah v telesu in želodcu, želodčnem krču, prenasajanju želodca z jedmi, zaščitjenju, krvnem navalu, hemeroidah, ženskih boleznih, boleznih v črevih, hipohondriji in melanholiji (vsled slabega prebavljanja); on oživlja vso delalnost prebavljanja, dela zdravo in čisto kri in bolno telo dobiva zopet poprečno moč in zdravje. Vsled te izvrstne moči je postal gotovo in potrjeno ljudske domače zdravilo ter se sploh razširil.

I steklenica 50 kr., dvojna steklenica 1 gl.
Na tisoče pohvalnih pism lahko vsak pregleda. Pošilja se na frankirana pisma proti povzetju zneska na vse strani.

Svarjenje!
Da se izogne najboljimi napakam, zato prosim vse p. n. gg. naročnike, naj povsodi izrečno dr. Rosov življenski balzam iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi zah tevaro, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo življenski balzam, in ne izrečno dr. Rosovega življenskega balzama.

Pravi dr. Rosov življenski balzam
dobi se samo v glavnej zalogi izdelalca B. Fragner-ja lekarna v črnuemu orlu v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205—3.

V TRSTU: P. Prendini, G. Foraboschi, J. K. Seravalle, Ed. von Leitensberg, Ant. Suttina in K. Zanetti, lekarničarji.
 V GORICI: G. Cristofolotti, A. pl. Giroucolti, G. R. Pantoni, R. Kürner, lekarničarji. V OGELJI: Damaso d'Elia.
 V LJUBLJANI: G. Piccoli in J. Svoboda, lekarničarja.
 V ZAGREBU: C. Arasin, lekarničar.
 Vse lekarne in večje trgovine z materijalnim blagom v Avstro-Ogrski imajo zalogo tega življenskega balzama. Tam se tudi dobi:
Pražko domače mazilo
zoper bule, ráne in vnetje vsake vrste.
 Ako se ženam prsa vnanejo, ali strdijo, pri balah vsake vrste, pri turih, gušnjih tokih, pri črvu v prstu in pri nohtanju, pri zlezah, otokliuah, pri izmaščeni, pri morski (mrvti) kosti zoper revmatične otokline in putiko, zoper kronično vnetje v kolensih, rokah, v ledji, če si kdo nogo spahne, zoper kurja očesa in potne noge, pri razpokanih rokah, zoper lišaje, zoper otokline po piku mrčesov, zoper točke rane, odprte noge, zoper raka in vneto kožo ni boljšega zdravila, ko to mazilo.
 Zaprte bule in otokline se hitro ozdravijo; ker pa ven točo, **potegne mazilo v kratkem vsu gnajico** na-se, in rano ozdravi. — To mazilo je zato tako dobro, ker hitro pomaga in ker se po njem rana **praj** ne zaceli dokler ni vsa bolna gnajica ven potegnena. Tudi zabrani rast divjea mesa in obvaruje pred snetom (srnim prisadom); tudi bolečine to hladino mazilo pospeši. — Odprte in točke rane se morajo z mlačno vodo umiti potem še le se mazilo na nje prilipi. (5—23)
 Skatljica se dohede po 25 in 35 k.
Balzam za uho.
 Sknufeno in po mnogih poskutih kot najzanesljiveje sredstvo znano, odstrani naglušnost in po njem se dobi tudi popolno uže zgubljeni sluh. I sklenica i gld. a. v.

Komoditeta in ekonomija zadnja novost.

Pečati z avtomatičnim aparatom so dobro rabljivi zaradi natančnosti in hitrosti, s katero se more tiskati ž njimi in zaradi trajnosti, ali vendar še preveč stanejo. Pečati na roko so bolj ekonomični, ali trebajo preveč postranskihi priprav.

Elegantni avtomatični pečat »Merkur« kakor je tukaj naslikan pa ima vse prednosti avtomatičnih pečatov, a zaradi priprste konstrukcije in lahkote stane le fr **3.50**.

Novi pečat MERKUR z avtomatičnem barvilom dobi se le v **64-20**

odlikovanem grafičnem zavodu
H. FREISINGER-JA
 Lloydova palača ulica „Mercato vecchio“ 4
 V TRSTU.